LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

SPRIEDUMS

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2009. gada 6. jūlijā

lietā Nr. 2008-38-03

Latvijas Republikas Satversmes tiesa šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs Juris Jelāgins, tiesneši Kaspars Balodis un Aija Branta,

pēc Gunta Grūbas, Ģirta Prola, Tatjanas Maļinkovskas, Irinas Šantares, Berdi Berdijeva, Aleksandra Matjanova, Ojāra Piliņa un Elīnas Suvorovas-Piliņas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji) konstitucionālās sūdzības,

pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 85. pantu un Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu, 17. panta pirmās daļas 11. punktu, 19.[2] un 28.[1] pantu,

rakstveida procesā 2009. gada 5. jūnija tiesas sēdē izskatīja lietu

„Par Jūrmalas pilsētas domes 2004. gada 28. aprīļa saistošo noteikumu Nr. 8 „Grozījumi Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)" un Jūrmalas pilsētas domes 2007. gada 12. jūlija saistošo noteikumu Nr. 19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu", ciktāl šie noteikumi attiecas uz teritoriju Dzintaros starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Piestātnes ielu un Krišjāņa Barona ielu, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 115. pantam un Jūrmalas pilsētas domes 2007. gada 30. augusta saistošo noteikumu Nr. 37 „Par detālplānojuma teritorijai

Dzintaros starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Indras ielu un Krišjāņa Barona ielu projekta grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam".

Konstatējošā daļa

1. Jūrmalas pilsētas dome (turpmāk – Jūrmalas dome) 1995. gada 27. jūlijā pieņēma lēmumu Nr. 893 „Par Jūrmalas attīstības plānu (ģenerālplānu)" (turpmāk – Lēmums Nr. 893). Savukārt Jūrmalas apbūves noteikumi kā Jūrmalas attīstības plāna II sējums tika apstiprināti ar Jūrmalas domes 1997. gada 20. februāra lēmumu Nr. 203.

1999. gada 15. jūlijā Jūrmalas dome pieņēma lēmumu Nr. 697 „Par attīstības plāna izmaiņu uzsākšanu", ar kuru paredzēja uzsākt teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida maiņu deviņpadsmit adresēs Jūrmalas pilsētā. Savukārt 2000. gada 3. februārī Jūrmalas dome pieņēma lēmumu Nr. 85 „Par izmaiņām Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)" (turpmāk – Lēmums Nr. 85). Tas paredzēja ieviest izmaiņas vēl sešās teritorijās, galvenokārt mainot to plānotās (atļautās) izmantošanas veidu no „dabas pamatnes teritorijas" uz „sabiedrisko iestāžu teritoriju", „„Priežu parka" rajonu ar apbūvi" (P), „jauktu darījumu, atpūtas un dzīvojamo teritoriju" vai „savrupmāju dzīvojamo teritoriju" un atļaujot būvniecību šajās teritorijās. Ar minētajiem lēmumiem plānotā (atļautā) izmantošana tika mainīta divdesmit piecām teritorijām Jūrmalas pilsētā.

Satversmes tiesa 2004. gada 9. marta spriedumā lietā Nr. 2003-16-05 „Par reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra 2003. gada 27. maijā pieņemtā rīkojuma Nr. 2-02/57 „Par Jūrmalas domes 24.10.2001. saistošo noteikumu Nr. 17 „Par detālo plānojumu Jūrmalā, teritorijai starp Bulduru prospektu, Rotas ielu, 23. un 25. līnijām" darbības apturēšanu", 2003. gada 2. jūnijā pieņemto rīkojumu Nr. 2-02/60 „Par Jūrmalas domes 09.10.2002. saistošo noteikumu Nr.10 „Par detālā plānojuma apstiprināšanu Jūrmalā, sabiedriskajam centram Vaivaros" darbības

apturēšanu” un Nr. 2-02/62 „Par Jūrmalas domes 07.11.2001. saistošo noteikumu Nr. 18 „Par detālā plānojuma apstiprināšanu Jūrmalā, zemesgabalam Bulduri 1001” darbības apturēšanu” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam” (turpmāk – Lieta Nr. 2003-16-05) citastarp atzina, ka Lēmums Nr. 85, ar kuru Jūrmalas dome bija paredzējusi izdarīt grozījumus Jūrmalas teritorijas plānojumā, neatbilst normatīvo aktu prasībām un nav piemērojams.

2004. gada 28. aprīlī Jūrmalas dome pieņēma saistošos noteikumus Nr. 8 „Grozījumi Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)” (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 8). Tajos tika noteikts, ka tiek grozīta plānotā (atļautā) izmantošana tām pašām teritorijām, kas bija minētas Lēmumā Nr. 85.

2007. gada 12. jūlijā Jūrmalas dome pieņēma saistošos noteikumus Nr. 19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu” (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 19). Ar šiem saistošajiem noteikumiem grozītajā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma redakcijā divdesmit piecām teritorijām tika noteikta tāda pati plānotā (atļautā) izmantošana, kāda bija paredzēta Saistošajos noteikumos Nr. 8.

2007. gada 30. augustā Jūrmalas dome pieņēma saistošos noteikumus Nr. 37 „Par detālplānojuma teritorijai Dzintaros starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Indras ielu un Krišjāņa Barona ielu projekta grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu” (turpmāk – Apstrīdētais detālplānojums).

2007. gada 17. septembrī reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs (turpmāk – Ministrs) izdeva rīkojumu Nr. 2-02/296 „Par Jūrmalas pilsētas pašvaldības domes 2007. gada 12. jūlija saistošo noteikumu Nr. 19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu” apturēšanu daļā” (*sk.: Latvijas Vēstnesis, 2007. gada 19. septembris, Nr. 151*).

2007. gada 12. oktobrī Pieteikuma iesniedzēji iesniedza Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai (turpmāk – RAPLM) iesniegumu par Saistošo

noteikumu Nr. 8, Saistošo noteikumu Nr. 19 un Apstrīdētā detālplānojuma atcelšanu.

Ministrs 2008. gada 10. jūnijā izdeva rīkojumu Nr. 2-02/299 „Par Jūrmalas pilsētas domes 2004. gada 28. aprīļa saistošo noteikumu Nr. 8 „Grozījumi Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)" darbības apturēšanu un 2007. gada 12. jūlija saistošo noteikumu Nr. 19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" darbības apturēšanu daļā" (turpmāk – Rīkojums Nr. 2-02/299).

Teritorija Jūrmalā, Dzintaros starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Piestātnes ielu un Krišjāņa Barona ielu, proti, Dzintari 2805 (kadastra Nr. 1300 008 2805), Dzintari 2908 (kadastra Nr. 1300 008 2908), Dzintari 3005 (kadastra Nr. 1300 008 3005), Dzintari 3105 (kadastra Nr. 1300 008 3105), Dzintari 3208 (kadastra Nr. 1300 008 3208), Dzintari 3306 (kadastra Nr. 1300 008 3306), Dzintari 3405 (kadastra Nr. 1300 008 3405) (turpmāk – apstrīdētā teritorija) rīkojumā netika ietverta.

Satversmes tiesa 2009. gada 24. martā pēc Jūrmalas domes pieteikuma lietā Nr. 2008-39-05 „Par reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra 2008. gada 10. jūnija rīkojuma Nr. 2-02/299 „Par Jūrmalas pilsētas domes 2004. gada 28. aprīļa saistošo noteikumu Nr. 8 „Grozījumi Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)" darbības apturēšanu un 2007. gada 12. jūlija saistošo noteikumu Nr. 19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" darbības apturēšanu daļā" atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta pirmajai, trešajai un piektajai daļai un Teritorijas plānošanas likuma 7.[1] panta otrajai daļai" (turpmāk – Lieta Nr. 2008-39-05) nosprieda, ka Rīkojums Nr. 2-02/299 atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta pirmajai, trešajai un piektajai daļai, Teritorijas plānošanas likuma 7.[1] panta otrajai daļai un Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pantam.

2. Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka ar Saistošajiem noteikumiem Nr. 8 un Saistošajiem noteikumiem Nr. 19, ciktāl tie attiecas uz apstrīdēto teritoriju un Apstrīdēto detālplānojumu, tiek aizskartas viņiem Satversmes 115. pantā noteiktās pamattiesības. Proti, tiekot būtiski apdraudēti vides resursi un liegta to saglabāšana, kā arī kavēta ilgtspējīga, telpiska, cilvēku dzīves kvalitātei atbilstoša un harmoniska Jūrmalas pilsētas attīstība.

Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka Saistošie noteikumi Nr. 8 neatbilst Meža likumam, Vides aizsardzības likumam un Teritorijas plānošanas likumam, kā arī Satversmes 1. un 115. pantam.

Pieteikuma iesniedzēji norāda, ka no Satversmes 1. pantā ietvertā jēdziena „demokrātija" izriet principi, kas attiecas uz sabiedrības līdzdalību politisku lēmumu pieņemšanā. Ņemot vērā šos principus, pašvaldībai tiesību normas vajagot piemērot tādā veidā, lai tā savā darbībā ievērotu privātpersonu tiesības un likumiskās intereses. Atbilstoši tiesiskas valsts prasībām pašvaldībai esot pienākums nodrošināt atklātību pret privātpersonu un sabiedrību, īstenot taisnīgu procedūru saprātīgā laikā un ievērot cilvēka pamattiesības.

Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka Jūrmalas dome nav ņēmusi vērā iedzīvotāju iebildumus, kā arī institūciju un ekspertu atzinumus, kuros pausts negatīvs viedoklis par atsevišķu Saistošajos noteikumos Nr. 8 un Saistošajos noteikumos Nr. 19 iekļauto teritoriju izmantošanas veida maiņas pamatojumu. Jūrmalas dome neesot ņēmusi vērā arī iedzīvotāju iesniegumos un vēstulēs pausto vēlmi šīs teritorijas saglabāt kā „dabas pamatni". Līdz ar to netiekot ievērots Satversmes 1. pantā noteiktais demokrātijas princips, proti, sabiedrības locekļu līdzdalība valsts pārvaldīšanā un iespēja rast kompromisu starp dažādiem uzskatiem, interesēm un vajadzībām.

Pieteikumā norādīts, ka Saistošie noteikumi Nr. 8 ir prettiesiski, jo esot būtiski pārkāpta normatīvajos aktos noteiktā teritorijas plānojuma izstrādes procedūra. Jūrmalas dome neesot ievērojusi Ministru kabineta 2004. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 34 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma noteikumi" 28.2. punktu, jo nenoorganizējusi sabiedriskās apspriešanas otro posmu. No

Jūrmalas domes 2004. gada 31. marta lēmuma Nr. 201 „Par Jūrmalas pilsētas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu izstrādes uzsākšanu" pieņemšanas līdz 2004. gada 28. aprīlim, kad tika pieņemti Saistošie noteikumi Nr. 8, esot noorganizēta tikai viena sabiedriskā apspriešana. Tādējādi iedzīvotājiem būtībā neesot bijis iespējams paust savu viedokli par grozījumiem Jūrmalas Attīstības plānā (ģenerālplānā). Bez tam Pieteikuma iesniedzēji pauž viedokli, ka sabiedriskā apspriešana teritorijas plānojuma izstrādes laikā nav noorganizēta pienācīgā kārtā, jo par veiktajām teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida izmaiņām iedzīvotāji uzzinājuši tikai tad, kad notikusi sabiedriskā apspriešana attiecībā uz Apstrīdētā detālplānojuma izstrādi.

Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka arī Rīkojums Nr. 2-02/299 norāda uz Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 prettiesiskumu. Tajā RAPLM konstatējusi, ka Jūrmalas dome nav organizējusi pienācīgu sabiedrisko apspriešanu, lai izpildītu Ministru kabineta 1998. gada 24. februāra noteikumu Nr. 62 „Noteikumi par teritoriju plānojumiem" prasības un novērstu Satversmes tiesas spriedumā Lietā Nr. 2003-16-05 konstatētos būtiskos teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes procedūras pārkāpumus.

Jūrmalas dome, pieņemot Saistošos noteikumus Nr. 8, esot radījusi tādus apstākļus, ka varot tikt apšaubīts vēlākā periodā attiecībā uz Saistošajos noteikumos Nr.8 iekļautajām teritorijām pieņemto administratīvo aktu un saistošo noteikumu tiesiskums. Tādējādi arī Saistošie noteikumi Nr. 19, ciktāl tie attiecas uz apstrīdēto teritoriju, un Apstrīdētais detālplānojums esot prettiesiski.

Pieteikuma iesniedzēji norāda, ka saskaņā ar Meža likuma 35. pantu, apsaimniekojot mežu, ir jāievēro vispārējās dabas aizsardzības prasības, saglabājot bioloģisko daudzveidību. Pretēji tam Apstrīdētā detālplānojuma teritorijā esot paredzēta vērtīgu koku izciršana un meža zemsedzes nopostīšana. Veicot teritorijas plānošanu un izstrādājot Apstrīdēto detālplānojumu, Jūrmalas domei vajadzējis ievērot arī Vides aizsardzības likuma 3. pantā noteiktos vides aizsardzības principus. Taču Jūrmalas dome neesot izvērtējusi, vai būvniecība neradīs būtisku kaitējumu

videi, kā arī neesot ņēmusi vērā atbildīgo valsts institūciju atzinumus par nepieciešamību saglabāt mežu.

Turklāt Apstrīdētā detālplānojuma sabiedriskās apspriešanas laikā iedzīvotāji neesot saņēmuši atbildes uz saviem iesniegumiem pēc būtības. Ņemot vērā to, ka Apstrīdētā detālplānojuma pieņemšana skar cilvēku sadzīvi, telpisko pilsētvidi, ekoloģiskās vides kvalitāti, dabas aizsardzību un, iespējams, samazina īpašuma vērtību, iedzīvotājiem bijis nepieciešams attiecībā uz plānoto apbūvi saņemt atbildi pēc būtības, lai viņi varētu izmantot savas normatīvajos aktos noteiktās tiesības.

3. Institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – **Jūrmalas dome** – atbildes rakstā un papildu paskaidrojumos norāda, ka konstitucionālā sūdzība nav pamatota.

Ar Lēmumu Nr. 85 veiktās izmaiņas Jūrmalas Attīstības plānā (ģenerālplānā) esot apstiprinātas ar Saistošajiem noteikumiem Nr. 8. Jūrmalas dome uzskata, ka Satversmes tiesa spriedumā Lietā Nr. 2003-16-05 nav viennozīmīgi secinājusi, ka sabiedriskā apspriešana, tāda, kāda tā tika sarīkota pirms Lēmuma Nr. 85 pieņemšanas, būtu uzskatāma par nenotikušu vai ka pieļautie sabiedriskās apspriešanas procedūras pārkāpumi būtu kvalificējami kā būtiski, proti, tādi, kuri ietekmējuši pieņemto gala lēmumu un kuru dēļ šis lēmums būtu atzīstams par prettiesisku. Līdz ar to Jūrmalas dome uzskata, ka tā, novēršot Satversmes tiesas spriedumā konstatētos trūkumus, varēja apstiprināt Lēmumam Nr. 85 saturiski identiskus grozījumus teritoriālajā plānojumā kā pašvaldības saistošos noteikumus un izsludināt tos likumā noteiktajā kārtībā. Arī normatīvie akti neesot lieguši šādu iespēju.

Pat pieņemot, ka Saistošo noteikumu Nr. 8 izstrādes procedūra nav pilnībā atbildusi tai laikā piemērojamiem noteikumiem par pašvaldību teritorijas plānojumiem, būtisks esot tas apstāklis, ka attiecībā uz visām Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētajām teritorijām spēkā stājušies Saistošie noteikumi Nr. 19. Jūrmalas dome uzskata, ka ar Saistošo noteikumu Nr. 19 spēkā stāšanos nozīmi zaudē iespējamie Saistošo noteikumu Nr. 8 izstrādāšanas un pieņemšanas procedūras defekti, ja arī tādi būtu pieļauti. Līdz ar to neesot nepieciešams papildus

vērtēt Saistošo noteikumu Nr. 8 pieņemšanas procedūru, jo par visām attiecīgajām teritorijām un to plānoto (atļauto) izmantošanu sabiedrībai esot pienācīgā kārtā sniegta informācija un sabiedrības priekšlikumi un viedoklis uzklausīts Saistošo noteikumu Nr. 19 izstrādes gaitā.

Kā norāda Jūrmalas dome, Saistošie noteikumi Nr. 19 tika pieņemti, ievērojot normatīvo aktu prasības par sabiedrisko apspriešanu. Turklāt, organizējot Saistošo noteikumu Nr. 19 sabiedrisko apspriešanu, apspriežamajā teritorijas plānojuma projektā esot norādīts, ka apstrīdētajai teritorijai iepriekš ar Saistošajiem noteikumiem Nr. 8 tika mainīts plānotais (atļautais) izmantošanas veids.

Jūrmalas dome informē, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 19. oktobra noteikumu Nr. 883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 883) 41. – 43. punktu pēc teritorijas plānojuma galīgās redakcijas sabiedriskās apspriešanas laikā iesniegto ierosinājumu izvērtēšanas un plānojuma papildināšanas tas vairs nav atkārtoti jānodod sabiedriskajai apspriešanai, bet jānodrošina vienīgi iespēja iepazīties ar šā plānojuma galīgo redakciju. Tomēr Jūrmalas dome un RAPLM uzskatījušas par nepieciešamu sabiedrisko apspriešanu organizēt atkārtoti vēl vairākas reizes, lai, cik vien tas iespējams, nodrošinātu iedzīvotāju informētību par izstrādāto grozījumu būtību un panāktu viedokļu saskaņotību. Saistošie noteikumi Nr. 19 esot nodoti sabiedriskajai apspriešanai sešas reizes.

Neesot pamatots Pieteikuma iesniedzēju arguments, ka sabiedrībai liegta līdzdalība teritorijas plānojuma izstrādāšanā. Jūrmalas dome atbilstoši Teritorijas plānošanas likuma 8. panta ceturtajai daļai esot publicējusi laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" un vietējā laikrakstā informāciju par teritorijas plānojuma un tā grozījumu izstrādes uzsākšanu, sabiedriskās apspriešanas kārtību, vietu un termiņiem, kur un kad var iepazīties ar teritorijas plānojumu un tā grozījumiem un iesniegt rakstveida priekšlikumus un atsauksmes.

Jūrmalas dome norāda, ka Saistošos noteikumus Nr. 19 tā esot saskaņojusi ar RAPLM. Saistošie noteikumi Nr. 19 esot vairākkārt pārstrādāti un papildināti, ievērojot RAPLM sniegtos atzinumus. RAPLM neesot konstatējusi teritorijas

plānojuma izstrādāšanas vai pieņemšanas procedūras pārkāpumus un līdz ar to apstiprinājusi, ka tās iebildumi ir ņemti vērā un Saistošie noteikumi Nr. 19 ir pienācīgā kārtā stājušies spēkā. Jūrmalas dome uzskata, ka RAPLM izvērtē pašvaldības teritorijas plānojumu pilnībā un sniedz viedokli par tā atbilstību normatīvo aktu prasībām. Šajā lietā sabiedrībai esot izveidojusies aizsargājama tiesiskā paļāvība, jo pat tad, ja teritorijas plānojums kādā tā daļā tiek apturēts, privātpersonai un arī pašvaldībai esot tiesības uzskatīt, ka pārējā daļā RAPLM teritorijas plānojumu ir izskatījusi un atzinusi par tiesisku.

Atbildes rakstā pausts viedoklis, ka Apstrīdētais detālplānojums izstrādāts atbilstoši Noteikumu Nr. 883 72. punktam, jo tajā ietvertais risinājums atbilstot spēkā esošajam Jūrmalas teritorijas plānojumam un apbūves noteikumiem.

Kā norāda Jūrmalas dome, Apstrīdētais detālplānojums, ievērojot meža biotopu eksperta atzinumu, paredz, ka, plānojot apbūvi un apsaimniekojot teritoriju, tiek saglabāti meža biotopi. Tiem esot noteikta arī aizsargjosla – piecus metrus plata atkāpe no koka stumbra. Turklāt Jūrmalas domes lēmums par meža zemes transformācijas atbilstību Jūrmalas Attīstības plānā (ģenerālplānā) ietvertajam regulējumam esot atzinums, kas vēl nedod tiesības veikt meža zemes transformāciju. Ministru kabineta 2004. gada 28. septembra noteikumu Nr. 806 „Meža zemes transformācijas noteikumi" 5. punkts nosakot: ja transformāciju veic pilsētās, ciemos, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjoslā vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un ja transformācijas iesniegumā ir norādīts, ka nepieciešama koku ciršana, pirms transformācijas atļaujas izsniegšanas Valsts meža dienesta valsts virsmežniecība izveido komisiju, lai izvērtētu koku ciršanas nepieciešamību un noteiktu koku ciršanas apjomu. Jūrmalas domes rīcībā neesot informācijas par to, ka būtu saņemta transformācijas atļauja un koku ciršanas apstiprinājums attiecībā uz apstrīdēto teritoriju.

Jūrmalas dome uzskata, ka Apstrīdētais detālplānojums ir vērsts uz Satversmes 115. pantā noteikto mērķu sasniegšanu. Proti, tajā izraudzītais teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas risinājums paredz maksimāli pasargāt dabiskos biotopus, tādējādi sekmējot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un to

līdzsvarojot ar apkārtējās vides uzlabošanu, kura ietver arī cilvēku dzīvei piemērotu apstākļu (sakārtotas infrastruktūras) un sabiedrības labklājības nodrošināšanu.

Jūrmalas dome norāda, ka sabiedrībai bija dota iespēja piedalīties Apstrīdētā detālplānojuma izstrādāšanā. Paziņojums par sabiedriskās apspriešanas pirmo posmu laikrakstā esot ievietots 2005. gada 9. novembrī, bet paziņojums par sabiedriskās apspriešanas otro posmu – 2007. gada 24. janvārī laikrakstā „Jūrmalas Ziņas" un 2007. gada 26. janvārī laikrakstā „Latvijas Vēstnesis". Turklāt sabiedriskās apspriešanas otrajā posmā Jūrmalas dome esot nosūtījusi paziņojumu Apstrīdētā detālplānojuma teritorijā esošo un ar plānojuma risinājumu saistīto nekustamo īpašumu īpašniekiem.

Jūrmalas dome informē, ka Apstrīdētā detālplānojuma teritorijā ir uzsākts būvniecības administratīvais process. Jūrmalas pilsētas domes būvvalde esot izsniegusi vairākus plānošanas un arhitektūras uzdevumus, kā arī inženierbūvju plānošanas uzdevumus (*sk. lietas materiālu 1. sēj. 171. – 198. lpp.*). Atbilstoši izsniegtajiem plānošanas un arhitektūras uzdevumiem esot uzsākta projekta tehniskās dokumentācijas izstrāde un no minētajos uzdevumos noteiktajām institūcijām pieprasīti īpašie noteikumi. Vairumā gadījumu tehnisko projektu skiču stadijā jau ir sācies saskaņošanas process.

Jūrmalas dome uzskata, ka ieinteresētajām personām ir radusies pietiekami stabila pārliecība par attiecīgā plānojuma un it īpaši plānotā (atļautā) teritorijas izmantošanas veida stabilitāti un tas, ka personas kādā teritorijas daļā nav uzsākušas būvniecību, nedod pamatu secinājumam, ka šīm personām nebūtu radusies aizsargājama tiesiskā paļāvība.

4. Pieaicinātā persona – **RAPLM –** informē, ka ir saņēmusi vairākas sūdzības no privātpersonām par pārkāpumiem Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes procesā.

Izskatot teritorijas plānojuma grozījumu sabiedriskās apspriešanas materiālus un privātpersonu sūdzības, kā arī ņemot vērā Vides ministrijas viedokli, RAPLM pieņēmusi lēmumu apturēt Saistošo noteikumu Nr. 19 darbību attiecībā uz

deviņām teritorijām. Konstatētie būtiskākie pārkāpumi bijuši saistīti ar sabiedriskās apspriešanas formālu organizēšanu un sabiedrības viedokļa nepienācīgu izvērtēšanu.

Pirms Ministrs pieņēmis lēmumu par Saistošo noteikumu Nr. 19 apturēšanu daļā, viņš izvērtējis katras Saistošajos noteikumos Nr. 8 minētās teritorijas pašreizējo izmantošanu. Ņemot vērā lietderības apsvērumus un tiesiskās stabilitātes principu, Ministrs nolēmis neapturēt Saistošo noteikumu Nr. 19 darbību attiecībā uz tām teritorijām, kurām ir izstrādāti detālplānojumi, izsniegtas būvatļaujas un kurās atrodas ēkas. Apstrīdētā teritorija neesot iekļauta Rīkojumā Nr. 2-02/299, jo tai bijis izstrādāts un apstiprināts detālplānojums.

5. Pieaicinātā persona – **Vides ministrija –** pauž viedokli, ka, izdarot grozījumus Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (ģenerālplānā), teritorijas izmantošanas veida maiņa no „dabas pamatnes" uz citiem izmantošanas veidiem netika pietiekami izvērtēta un pamatota. Tāpēc Vides ministrija vairākkārt esot iebildusi pret plānoto „dabas pamatnes" teritoriju platības samazināšanu. Jūrmalas dome neesot ņēmusi vērā Vides valsts pārraudzības biroja atzinumā par Jūrmalas pilsētas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskatā (turpmāk – Vides pārskats) norādītos trūkumus. Proti, Vides pārskatā neesot ietverts vērtējums par plānošanas dokumentā piedāvāto risinājumu īstenošanas ietekmi uz cilvēkiem, viņu veselību, materiālajām vērtībām, dabas un ainavu daudzveidību.

6. Pieaicinātā persona – **Lielrīgas reģionālā vides pārvalde –** norāda, ka saskaņā ar normatīvo aktu prasībām pašvaldībai nav jāsaskaņo teritorijas plānojumi un detālplānojumi ar Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi, tāpēc tā izsniegusi nosacījumus Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei un atzinumu par šo nosacījumu izpildi. Tomēr šis atzinums neesot uzskatāms par teritorijas plānojuma saskaņojumu.

Lielrīgas reģionālā vides pārvalde 2006. gada 26. janvāra atzinumā Nr. 320 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumiem" nav atbalstījusi neapbūvētās „dabas pamatņu" teritorijas nomaiņu uz apbūvējamām teritorijām, lai gan apstrīdētā teritorija neietilpst Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, īpaši aizsargājamā dabas teritorijā NATURA 2000, nedz arī lieguma vai mikrolieguma teritorijā.

7. Pieaicinātā persona – **Vides pārraudzības birojs –** norāda, ka apstrīdētās teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida maiņa nav analizēta Vides pārskatā. Saskaņā ar likuma „Par ietekmi uz vidi novērtējuma" 4. panta trešo daļu, izstrādājot detālplānojumu apstrīdētajai teritorijai, nav jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

Secinājumu daļa

8. Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu izvērtēt Saistošo noteikumu Nr. 8, Saistošo noteikumu Nr. 19 un Apstrīdētā detālplānojuma atbilstību Satversmes 115. pantam, kā arī Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19, ciktāl tie attiecas uz apstrīdēto teritoriju, atbilstību Satversmes 1. pantam.

9. Satversmes 115. pants noteic: „Valsts aizsargā ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, sniedzot ziņas par vides stāvokli un rūpējoties par tās saglabāšanu un uzlabošanu."

Saskaņā ar ANO 1972. gada Stokholmas konferences "Par cilvēka vidi" deklarācijas 1. pantā un 1998. gada Orhūsas konvencijas par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem 1. pantā atzīto tiesības dzīvot labvēlīgā vidē citastarp nozīmē tiesības dzīvot vidē, kuras stāvoklis neapdraud personas veselību un labklājību.

No vienas puses, jāņem vērā, ka dabiskajai videi piemīt estētiska un garīga vērtība, kas noteic cilvēka dzīves kvalitāti un personas labklājības nemateriālo

aspektu. Tāpēc degradēta dabiskā vide negatīvi ietekmē ikvienas personas (sabiedrības) labklājību. Taču, no otras puses, sabiedrības materiālā labklājība bieži ir atkarīga no tādu projektu īstenošanas, kuri samazina pašas sabiedrības iespēju izmantot publisko ārtelpu vai arī degradē vidi. Šādā situācijā gan dabisko vidi degradējošas darbības aizliegums, gan arī tās atļaušana (plānošana) dažādos aspektos skar un samazina ikvienas personas labklājību. Līdz ar to, izlemjot jautājumus, kas saistīti ar vides izmantošanu, vienmēr ir jāizvēlas, kurai no konstitucionāli aizsargātajām vērtībām – vides aizsardzībai vai ekonomiskajām interesēm – konkrētajos apstākļos dodama priekšroka.

9.1. Saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības principu vides aizsardzības apsvērumi ir jebkura attīstības procesa neatņemama sastāvdaļa (*sk., piemēram, ANO 1992.gada Riodežaneiro konferences "Par vidi un attīstību" deklarācijas 4.pantu).* Arī Latvijas konstitucionālais likumdevējs gan no īpašumtiesībām izrietošās tiesības, gan arī tiesības dzīvot labvēlīgā vidē atzinis par cilvēka pamattiesībām, līdz ar to tā mērķis ir bijis uz vienlīdzības pamatiem aizsargāt kā personu ekonomiskās intereses, tā arī personu tiesības uz labvēlīgu dzīves vidi.

Satversmes tiesa jau ir atzinusi, ka Satversmes 115. pants ne vien noteic personai tiesības uz labvēlīgu vidi, tostarp tiesības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā iegūt vides informāciju un līdzdarboties ar vides izmantošanu saistītu lēmumu pieņemšanas procesā, bet arī uzliek par pienākumu publiskajām personām – gan valstij, gan pašvaldībai – nodrošināt minēto tiesību īstenošanu (*sk. Satversmes tiesas 2008. gada 17. janvāra sprieduma lietā Nr.2007-11-03 10. un 11. punktu*).

Ikvienas personas tiesībām dzīvot labvēlīgā vidē atbilst publisko personu pienākums rūpēties par vides saglabāšanu un uzlabošanu. Ievērojot to, ka vide, kuru veido dažādi vides elementi un to savstarpējā mijiedarbība, ir sabiedrības eksistences pamats, no kā atkarīga sabiedrības un ikviena tās locekļa izdzīvošana un labklājība ilgtermiņā, vides saglabāšanai un uzlabošanai jānotiek efektīvas vides aizsardzības (pārvaldības) sistēmas ietvaros. Proti, tādas sistēmas ietvaros, kas nodrošina, ka vides aizsardzības intereses tiek ņemtas vērā gan politikas plānošanas dokumentu un tiesību aktu izstrādāšanā un pieņemšanā, gan tad, kad pieņemtie

tiesību akti tiek piemēroti un politikas mērķi tiek īstenoti (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 21. decembra sprieduma lietā Nr. 2007-12-03 13. punktu*). Efektīvas vides aizsardzības (pārvaldības) sistēmas pazīme ir arī tā, ka vides aizsardzības mērķi un uzdevumi tiek sasniegti, cieši līdzdarbojoties valstij, pašvaldībām, kā arī nevalstiskajām organizācijām un privātajam sektoram *(sk. Satversmes tiesas 2007. gada 8. februāra sprieduma lietā Nr. 2006-09-03 11.punktu).*

Satversmes tiesa atzinusi, ka viens no vides politikas mērķu sasniegšanas līdzekļiem ir teritorijas plānošana *(sk. Satversmes tiesas 2007.gada 8. februāra sprieduma lietā Nr.2006-09-03 11.punktu).* Tātad Satversmes 115. panta izpratnē teritorijas attīstības plānošana, teritorijas plānojumu izstrāde un pieņemšana ir ar vidi saistīti jautājumi. Vienlaikus saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma 2. pantu teritorijas plānošanai ir jāveicina ilgtspējīga attīstība. Mūsdienās ilgtspējīgas attīstības modelim atbilst tāda attīstības politika, kas sabalansē nepieciešamību veicināt ekonomisko izaugsmi un uzlabot ikviena sabiedrības locekļa dzīves kvalitāti, kā arī nepieciešamību nosargāt dabisko vidi nākamajām paaudzēm (*sk. Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 1. redakcijas 9. punktu www.latvija2030.lv*).

9.2. Satversmes 115. pantā ietvertās tiesības uz labvēlīgu vidi nav absolūtas. Tiesības uz labvēlīgu vidi var ierobežot, tās samērojot ar tādām sabiedrības interesēm kā līdzsvarota saimnieciskā attīstība un ekonomiskā labklājība. Ekonomiskās intereses bieži vien prasa pārveidot vidi, tostarp kultūrvidi un dabu. Satversmes 115. pants *a priori* neparedz pastāvošās vides nemainīgumu un pats par sevi neliedz īstenot ekonomiskās vai sociālās intereses. Tomēr Satversmes 115. pants liedz šīs intereses īstenot tikmēr, kamēr nav rūpīgi izvērtēta to īstenošanas ietekme uz vidi un līdz ar to uz ikvienu sabiedrības locekli, kā arī tad, ja nepieciešamība pēc attiecīgā risinājuma nav sociāli pamatota (*sk. Satversmes tiesas 2008. gada 17. janvāra sprieduma lietā Nr. 2007-11-03 13. un 13.2. punktu*).

Tādējādi tiesības dzīvot labvēlīgā vidē citastarp ietver indivīda (personas) kā sabiedrības locekļa tiesības uz to, lai ikviena publiskā persona lēmumu, kas ir saistīts ar vides izmantošanu, pieņemtu un īstenotu efektīvas vides aizsardzības

(pārvaldības) sistēmas ietvaros. Attiecībā uz teritorijas attīstības plānošanu tas nozīmē, ka pašvaldības pieņemtajam attīstības risinājumam jābūt ilgtspējīgam – rūpīgi izvērtētam un sociāli pamatotam.

Pašvaldība ir atbildīga par to, lai, tai piešķirtās rīcības brīvības robežās izstrādājot teritorijas plānojumus un nosakot attīstības risinājumus, tiktu rūpīgi izvērtēta šo risinājumu ietekme uz vidi un līdz ar to uz ikviena sabiedrības locekļa labklājību.

10. Teritorijas plānošanas likuma 2. pants paredz, ka likumdevēja mērķis ir panākt tādas teritorijas plānošanas sistēmas izveidi, kura vienlaikus gan būtu efektīva, gan veicinātu ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību valstī. Efektīvas vietējās teritorijas plānošanas sistēmas izveide, kas neapšaubāmi ir arī viens no Latvijas valsts pārvaldes mērķiem, nevar tikt īstenota, ja nav efektīvas kontroles par vietējās teritorijas plānošanas "rezultātu" – vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, kā arī detālplānojumu. Minētās kontroles sistēmai pamatā jābūt tādai, kas ļauj efektīvi un savlaicīgi novērst iespējamās nepilnības jau teritorijas plānojuma (detālplānojuma) izstrādāšanas procesā. Tomēr atsevišķos gadījumos, ja minētā kontrole nav nodrošināta pašā teritorijas plānojuma (detālplānojuma) izstrādāšanas procesā, ir jābūt mehānismam, kas ļautu arī *post factum* vērsties pret normatīvajiem aktiem vai augstāka līmeņa plānojumam neatbilstošu teritorijas plānojumu (detālplānojumu).

Teritorijas plānošanas likuma 7. panta trešās daļas 3. punkts *expressis verbis* paredz, ka atbildīgā ministrija izvērtē plānošanas reģionu, vietējo pašvaldību un republikas pilsētu teritorijas plānojumu atbilstību nacionālajam plānojumam un teritorijas plānošanas jomu regulējošo normatīvo aktu prasībām un ierosina nepieciešamās izmaiņas, ja teritorijas plānojums neatbilst šā likuma, citu normatīvo aktu un nacionālā plānojuma prasībām.

Ministrs Rīkojumā Nr.2-02/299 noteica vispārīgus kritērijus, kuri būtu jāņem vērā, lemjot par Jūrmalas teritorijas plānojuma tiesiskumu. Viens no minētajiem kritērijiem kā tiesiskās paļāvības (stabilitātes) principa piemērošanas priekšnoteikums paredzēja, ka ir vērtējams apstāklis, vai konkrētajam nekustamajam

īpašumam ir izstrādāts un stājies spēkā detālplānojums. Taču, izvēloties šādu kritēriju, teritorijas plānošanas dokumenta – detālplānojuma – satura atbilstība normatīvo aktu prasībām netika vērtēta.

Teritorijas plānošanas likumā nav noteikts, ka jebkādas publiskās institūcijas kompetencē būtu izvērtēt detālplānojumu atbilstību augstāka līmeņa plānojumam vai normatīvo aktu prasībām. Arī Noteikumi Nr. 883 nevienai valsts pārvaldes iestādei neparedz pienākumu sniegt atzinumu par vietējās pašvaldības pieņemtā detālplānojuma atbilstību augstāka līmeņa plānojumam vai normatīvo aktu prasībām.

Uz minēto kontroli vispārīgi ir attiecināms tikai likuma "Par pašvaldībām" 49. pants, kā arī Teritorijas plānošanas likuma 7.[1] pants, kas Ministram ļauj apturēt nelikumīgus domes (padomes) izdotos saistošos noteikumus, ar kuriem apstiprināts teritorijas plānojums vai detālplānojums, vai kādas šo noteikumu daļas.

Līdz ar to valsts pārvaldēs sistēmā nav iestādes, kuras pienākums būtu izvērtēt detālplānojuma izstrādes un apstiprināšanas procesa atbilstību normatīvo aktu prasībām vai augstāka līmeņa plānojumam un sniegt atzinumu par to.

11. Likuma "Par pašvaldībām" 14. panta otrās daļas 1. punkts paredz, ka pašvaldībām, lai tās izpildītu savas funkcijas, likumā noteiktajā kārtībā ir pienākums izstrādāt pašvaldības teritorijas attīstības programmu un teritorijas plānojumu, nodrošināt teritorijas attīstības programmas realizāciju un teritorijas plānojuma administratīvo pārraudzību. Teritorijas plānošanas likuma 7. panta sestās daļas 3. punkts noteic, ka vietējā pašvaldība apstiprina vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, detālplānojumus un to grozījumus kā saistošos noteikumus. Savukārt atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktam Satversmes tiesas kompetencē ir kontrole pār minētā panta pirmajā un otrajā daļā neminēto citu normatīvo aktu vai to daļu atbilstību augstāka juridiskā spēka tiesību normām (aktiem). Viens no demokrātiskas valsts galvenajiem principiem ir varas dalīšanas princips, no kura savukārt izriet tiesu varas kontrole pār likumdevēja un izpildu

varu. „Ārpus tiesu varas kontroles nevar palikt neviena no tiesību normām vai izpildvaras darbībām, ja tās aizskar kādas personas intereses” *[Satversmes tiesas 1999. gada 9. jūlija spriedums lietā Nr. 04 – 03(99)]*. Līdz ar to tiesu varai kopumā un Satversmes tiesai kā tās sastāvdaļai jānodrošina pēc iespējas pilnīga abu pārējo varas atzaru kontrole *(sk. Satversmes tiesas 2002. gada 22. februāra sprieduma lietā Nr. 2001-06-03 secinājumu daļas 1. punktu).*

No vienas puses, vietējai pašvaldībai teritorijas plānošanas jomā normatīvie akti piešķir plašu rīcības brīvību, kas lielā mērā izriet no teritorijas plānošanas pamatprincipiem (*sk. Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 secinājumu daļas 5. punktu*). Tomēr, no otras puses, šīs rīcības brīvības izmantošanai nepieciešams efektīvs un iedarbīgs kontroles mehānisms, ar kura palīdzību tiktu uzraudzīts tas, kā vietējās pašvaldības ievēro, piemēram, normatīvo aktu prasības, teritorijas plānošanas principus vai augstāka līmeņa plānojuma noteikumus. Pretējā gadījumā, nepastāvot efektīvam kontroles (uzraudzības) mehānismam, vietējām pašvaldībām piešķirtā rīcības brīvība teritorijas plānošanas jomā var tikt izmantota patvaļīgi.

Līdz ar to Satversmes tiesai, īstenojot teritorijas plānojumu tiesiskuma kontroli, *ex officio* ir pienākums nodrošināt, lai tā būtu efektīva.

12. Teritorijas plānošana ir komplekss process, kas sastāv no teritorijas plānojuma izstrādāšanas un īstenošanas. Teritorijas plānošana tiek realizēta citastarp arī izstrādājot detālplānojumus, lai atbilstoši teritorijas plānotajai (atļautajai) izmantošanai precizētu teritorijas attīstības noteikumus. Teritorijas plānošanas likuma 6. panta piektā daļa izvirza prasību, ka detālplānojumu apstiprina pēc teritorijas plānojuma pieņemšanas un apstiprinātajam detālplānojumam ir jāatbilst teritorijas plānojumam. Līdz ar to detālplānojuma uzdevums ir kalpot par līdzekli teritorijas plānojumā noteikto mērķu sasniegšanai, proti, detālplānojums ir būtisks un nepieciešams funkcionāls līdzeklis vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma īstenošanai *(sk. Satversmes tiesas 2007. gada 28. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2007-16-03 5. punktu).*

Apstrīdētā detālplānojuma izstrāde uzsākta ar Jūrmalas domes 2005. gada 27. oktobra lēmumu Nr. 483 „Par detālplānojuma Dzintaros, teritorijā starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Indras ielu un Krišjāņa Barona ielu 2002. gada redakcijas noraidīšanu un detālplānojuma jaunas redakcijas izstrādāšanu atbilstoši jaunam darba uzdevumam" (turpmāk – Lēmums Nr. 483). Lēmums Nr. 483 noteica, ka izmantošanas aprobežojumus un apbūves noteikumus attiecībā uz Saistošajos noteikumos Nr. 8 paredzēto apstrīdētās teritorijas izmantošanas veidu „„Priežu parka" rajons ar apbūvi" (P) detalizētāk reglamentēs Apstrīdētais detālplānojums.

Saskaņā ar RAPLM iebildumiem un ieteikumu precizēt Apstrīdētā detālplānojuma darba uzdevumu Jūrmalas dome 2006. gada 2. februārī pieņēma lēmumu Nr. 78 „ Par grozījumiem Jūrmalas pilsētas domes 2005. gada 27. oktobra lēmumā Nr. 483 „Par detālplānojuma Dzintaros, teritorijā starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Indras ielu un Krišjāņa Barona ielu 2002. gada redakcijas noraidīšanu un detālplānojuma jaunas redakcijas izstrādāšanu atbilstoši jaunam darba uzdevumam"". Jaunais darba uzdevums Apstrīdētā detālplānojuma izstrādāšanas pamatnosacījumus nemaina, vienīgi noteic, ka tas jāizstrādā saskaņā ar Noteikumiem Nr. 883.

Saskaņā ar Jūrmalas pilsētas apbūves noteikumiem „„Priežu parka" rajonā ar apbūvi " (P) primārais zemes izmantošanas veids ir „savrupmājas priežu mežā", bet sekundārais – „cita atļautā izmantošana". Šajās teritorijās ir atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot ēku un citu būvi kā savrupmāju – viendzīvokļa māju, divu dzīvokļu māju, vasarnīcu, privātu mājas bērnudārzu. „Cita atļautā izmantošana" paredz iespēju būvēt vietējas nozīmes darījumu iestādes – tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektus. Saskaņā ar Apstrīdēto detālplānojumu šāda veida apbūve atļauta vienīgi zemesgabalā Dzintari 2850 (kadastra Nr. 1300 008 2850). Bez tam Apstrīdētā detālplānojuma apbūves noteikumos, kas uzskatāmi par Jūrmalas teritorijas plānojuma izņēmumiem un papildinājumiem, norādīts, ka minētajās teritorijās atļauta arī atpūtas iestādes būvniecība (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 32. – 33. lpp.).* Jūrmalas pilsētas būvnoteikumos noteikta teritorijas palīgizmantošana, kas ietver: saimniecības ēkas, individuālās garāžas, šķūņus, ziemas dārzus (piebūvētas

vai atsevišķi novietotas ēkas ar stiklota karkasa nesošajām sienām, izņemot siltumnīcas), nojumes, apsardzes ēkas, telpas individuālā darba vajadzībām.

Apstrīdētā teritorija ir meža zeme, kurā ietilpstošie zemesgabali nav apbūvēti. Apstrīdētais detālplānojums paredz septiņos zemesgabalos veidot apbūvi, kas vizuāli būtu uztverama kā „savrupmāja priežu mežā", tostarp paredzēta arī septiņu šķērsielu pagarinājumu izbūve. Izraudzītais risinājums paredz meža zemes transformāciju, kuras rezultātā varētu būtiski samazināsies bioloģiskā daudzveidība apstrīdētajā teritorijā.

12.1. Lai izvērtētu Apstrīdētā detālplānojuma atbilstību augstāka juridiskā spēka tiesību normām, nepieciešams izvērtēt, vai tā pieņemšanas procedūra atbilst normatīvo aktu prasībām.

Viens no teritorijas plānošanas uzdevumiem saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma 4. pantu ir saglabāt dabas un kultūras mantojumu, ainavas un bioloģisko daudzveidību, kā arī paaugstināt kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti. Pašvaldības uzdevums ir radīt priekšnoteikumus vides kvalitātes un teritorijas racionālas izmantošanas nodrošināšanai. Proti, pašvaldībai ir jāievēro teritorijas plānošanas daudzveidības princips, kas noteic, ka teritorijas plānojuma izstrādē tiek ņemta vērā dabas, kultūrvides, cilvēku un materiālo resursu, kā arī saimnieciskās darbības daudzveidība. Šis princips citastarp nozīmē, ka atļautā izmantošana nosakāma tā, lai pēc iespējas labākā veidā, ievērojot attiecīgajā teritorijā pastāvošo daudzveidību, kā arī teritorijas īpatnības un specifiku, tiktu atklāts šīs teritorijas attīstības potenciāls *(sk. Satversmes tiesas 2008. gada 17. janvāra sprieduma lietā Nr. 2007-11-03 24.4. punktu).*

Tādējādi atbilstoši pienākumam saglabāt bioloģisko daudzveidību Jūrmalas domei, izstrādājot detālplānojumu un citastarp vadoties no ilgtspējīgas attīstības principa, bija jāizvērtē nepieciešamība saglabāt meža vides (ekoloģisko) vērtību.

Apstrīdētā detālplānojuma izstrādes darba uzdevuma 3.7. punkts noteic, ka „teritorijā veicama ainavas analīze un bioloģiskā izpēte" (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 45. lpp.*). Biotopu izpēte zemesgabaliem veikta 2005. gada 25. oktobrī. Apstrīdētā detālplānojuma teritorijas meža zemes biotopu izpētes rezultātā eksperts konstatēja,

ka apstrīdētajā teritorijā atrodas dabiskais meža biotops „biokoks”. Atzinumā norādīts – lai saglabātu dabas daudzveidību, apsaimniekojot meža zemi, ir jāsaglabā ne tikai dabiskie meža biotopi „biokoki”, bet arī bioloģiski vecākās priedes (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 168. – 181. lpp.*).

Taču Apstrīdētā detālplānojuma grafiskajā daļā norādītas tikai saglabājamās priedes, kuras atzītas par meža biotopu „biokoks”. Turklāt ne eksperta atzinumā, ne arī Apstrīdētajā detālplānojumā nav atzīmētas tās priedes, kuras būtu saglabājamas kā bioloģiski vecākās. Līdz ar to var secināt, ka Apstrīdētajā detālplānojumā nav paredzēta bioloģiski vecāko priežu saglabāšana. Bez tam Apstrīdētais detālplānojums paredz septiņu šķērsielu pagarinājumu izbūvi apstrīdētajā teritorijā, arī šo meža zemi būs nepieciešams transformēt. Tomēr no lietas materiāliem nav gūstams atstiprinājums tam, ka, izstrādājot Apstrīdēto detālplānojumu, būtu pienācīgā kārtā veikta bioloģiskā izpēte. Proti, nav izpētīts, vai paredzētās meža zemes transformācijas teritorijā, kas nepieciešama šķērsielu pagarinājuma izbūvei, neatrodas dabiskie meža biotopi vai citi aizsargājami koki.

Līdz ar to no Apstrīdētā detālplānojuma nevar gūt priekšstatu par to, cik lielā mērā bioloģiskā daudzveidība tiks samazināta. Turklāt Apstrīdētais detālplānojums nesniedz objektīvi izvērtējamus datus par to, kādā veidā tā realizācija ietekmēs apkārtējo vidi. Proti, detālplānojums nesatur visu nepieciešamo informāciju par tā teritorijā esošo bioloģisko daudzveidību, tajā nav noteikts konkrēts saglabājamo un aizsargājamo vienību skaits. Lai tiktu izpildītas vides aizsardzības prasības, ir par maz tikai konstatēt faktu, ka teritorijā ir tādi dabas resursi, kurus būtu nepieciešams saglabāt un aizsargāt. Apstrīdētajā detālplānojumā, precizējot izmantošanas aprobežojumus un apbūves noteikumus attiecībā uz „„Priežu parka” rajonu ar apbūvi” (P), bija jānoteic konkrēti saglabājamie un aizsargājamie koki. Proti, izstrādājot detālplānojumu, tajā jāparedz vides aizsardzības pasākumi, kas attiecas uz bioloģisko daudzveidību.

12.2. Attīstības plānošana ir principu, mērķu un to sasniegšanai nepieciešamās rīcības izstrāde. Saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma 6. panta trešās daļas 3. punktu vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu izstrādē citastarp

jāievēro arī vietējās pašvaldības politikas plānošanas dokumentos noteiktais. Lai sekmētu ilgtspējības principa ievērošanu, teritorijas plānošanas jomā pieņemtajiem lēmumiem un dokumentiem jābūt savstarpēji saskaņotiem. Proti, teritorijas plānojumiem jāsekmē vietējās pašvaldības politikas plānošanas dokumentos nosprausto attīstības mērķu sasniegšana.

Jūrmalas dome Saistošo noteikumu Nr. 19 I sējumā noteikusi, ka līdz 2018. gadam Jūrmala ir „iedzīvotājiem un pilsētas viesiem draudzīga pilsēta, kuras attīstībā tiek ievēroti ilgtspējīgas attīstības principi". Turklāt Jūrmalas pilsēta kā vienu no savas sociālekonomiskās attīstības mērķiem izvirzījusi „dzīves kvalitātes līmeņa paaugstināšanu pilsētā". Lai sasniegtu izvirzītos pilsētas attīstības mērķus, Saistošo noteikumu Nr. 19 I sējuma nodaļā „Pilsētas telpiskā kompozīcija" Jūrmalas dome sev noteikusi šādu uzdevumu: „nodrošinās vēsturiski izveidojušās pilsētas struktūras saglabāšanu un neveidos jaunus dzīvojamos rajonus uz pilsētas zaļo teritoriju rēķina. Attīstīs pilsētas struktūru, kura balstītos uz vēsturiskajiem pilsētas veidošanās priekšnosacījumiem" (*sk.: Jūrmalas teritorijas plānojums 1995 .– 2007. Ar grozījumiem un papildinājumiem līdz 2009. gadam I sējums 2.2., 2.4. un 6.1. punkts www.jurmala.lv).*

Tā kā Apstrīdētā detālplānojuma apbūves noteikumos, kuri uzskatāmi par Jūrmalas teritorijas plānojuma izņēmumiem un papildinājumiem, paredzēts, ka apstrīdētajā teritorijā primārais zemes izmantošanas veids ir savrupmāju apbūve, kas plānota meža zemē, to transformējot, šāds risinājums acīmredzot nevar sekmēt Jūrmalas domes definēto attīstības uzdevumu – neveidot jaunus dzīvojamos rajonus uz pilsētas zaļo teritoriju rēķina.

Turklāt Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija 2007. gada 14. februāra atzinumā par Apstrīdēto detālplānojumu norāda Jūrmalas domei: „minēto pārveidojumu raksturs var būtiski ietekmēt individuālās apbūves lietotāju dzīves kvalitāti un pazemināt valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa Dubultu – Majoru – Dzintaru – Bulduru – Lielupes vasarnīcu rajoni (aizsardzības numurs 6083) vērtību, kas būtu analizējamas prasības saistībā ar jauno Attīstības plānu un tā vadlīnijām" (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 155. lpp.*).

No lietas materiāliem nevar gūt pārliecību, ka Jūrmalas dome, izvēloties un apstiprinot Apstrīdētā detālplānojuma risinājumu, tā sociālo nepieciešamību būtu pamatojusi, proti, pamatojusi, kādā veidā dzīvojamo rajonu paplašināšana uz pilsētas zaļo teritoriju rēķina sekmēs pašvaldības plānošanas dokumentos noteikto pilsētas attīstības mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi un paaugstinās dzīves kvalitāti teritorijās, kuras atrodas blakus Apstrīdētā detālplānojuma teritorijai.

12.3. Detālplānojuma teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas risinājumu noteic ne vien nepieciešamība nodrošināt vides aizsardzību un kvalitāti, bet arī sabiedrības intereses attīstīt konkrēto teritoriju. Teritorijas plānošanas likumā noteiktā teritorijas plānošanas procesa, tostarp detālplānojuma, sabiedriskās apspriešanas galvenais mērķis ir nodrošināt vislabākā iespējamā lēmuma pieņemšanu sabiedrības interesēs un ikviena iebilduma izvērtēšanu un ievērošanu iespēju robežās. Šis likuma noteikums ir konkretizēts Noteikumos Nr. 883 un paredz pašvaldības pienākumu izvērtēt visus sabiedriskajā apspriešanā paustos viedokļus. Proti, Noteikumu Nr. 883 52.4. punkts paredz, ka detālplānojums ietver ziņojumu par vērā ņemtajiem un noraidītajiem fizisko un juridisko personu priekšlikumiem un iebildumiem.

Jūrmalas iedzīvotāji, tostarp Pieteikuma iesniedzēji, Apstrīdētā detālplānojuma sabiedriskās apspriešanas laikā ar iesniegumiem vērsās Jūrmalas domē, paužot savus iebildumus pret izstrādāto apstrīdētās teritorijas izmantošanas risinājumu. Jūrmalas dome, atbildot uz iesniegumiem, devusi vispārīgu informāciju par iesniegumos minēto priekšlikumu virzību, piemēram, izklāstījusi Noteikumos Nr. 883 reglamentēto sabiedriskās apspriešanas kārtību, kā arī norādījusi, ka turpmākā informācija tiks publicēta laikrakstos „Jūrmalas Ziņas" un „Latvijas Vēstnesis" (*sk. lietas materiālu 7. sēj. 18. – 28. lpp.*).

Apstrīdētā detālplānojuma IV sadaļā „Pārskats par detālplānojuma izstrādi" nodaļā par sabiedriskās apspriešanas materiāliem atrodams dokuments ar nosaukumu „2. posma sabiedriskās apspriešanas pārskats par iedzīvotāju viedokli un priekšlikumiem". Tajā ir norāde, ka „priekšlikumi vai iebildumi tiks ņemti vērā. Tos apkopos un sagatavos sabiedriskās apspriešanas pārskatā, ko pievienos

detālplānojuma dokumentācijai un iesniegs izskatīt vietējās pašvaldības domē" (*sk. lietas materiālu 4. sēj. 119. lpp.).* No minētā dokumenta secināms, ka iedzīvotāju iesniegumos pausts negatīvs viedoklis par Apstrīdētajā detālplānojumā izraudzīto risinājumu. No lietas materiāliem nav gūstams ieskats par to, vai iedzīvotāju viedokļi ir vērtēti. Šāds sabiedriskās apspriešanas pārskats par iedzīvotāju viedokļiem un priekšlikumiem nav atzīstams par atbilstošu Noteikumu Nr. 883 52.4. punktam, jo ar sabiedrības viedokļa formālu uzklausīšanu vien ir par maz. Tas nozīmē, ka detālplānojumam, tāpat kā citiem teritorijas plānošanas dokumentiem, jāatspoguļo izraudzītā risinājuma lietderības apsvērumi, proti, tajā jābūt norādītiem lēmuma pieņēmēja apsvērumiem par to, kāpēc daži priekšlikumi ņemti vērā, bet citi – noraidīti. Apstrīdētajā detālplānojumā nav ietverts pamatojums tam, kādēļ būtu noraidāmi sabiedriskajā apspriešanā izteiktie viedokļi, un tādējādi nav arī likuma prasībām atbilstoša ziņojuma par vērā ņemtajiem un noraidītajiem fizisko un juridisko personu priekšlikumiem un iebildumiem.

Tātad, izstrādājot Apstrīdēto detālplānojumu, sabiedrības līdzdalība bijusi formāla, jo sabiedrības viedokli Jūrmalas dome ir uzklausījusi, taču nav vērtējusi un pamatojusi, kādēļ tas būtu noraidāms.

Tādējādi Jūrmalas dome nav izpildījusi normatīvajos aktos sabiedriskajai apspriešanai izvirzītās prasības.

12.4. Ne visi pārkāpumi, kas pieļauti, izstrādājot teritorijas plānošanas dokumentus, ir būtiski. Satversmes tiesa jau iepriekš norādījusi, ka būtisku pārkāpumu teritorijas plānošanas jomā var kvalificēt pēc vairākiem kritērijiem. Pirmkārt, būtisks teritorijas plānošanas procesa pārkāpums ir tāds pārkāpums, kura rezultātā pieņemts citāds, nevis tāds lēmums, kāds būtu pieņemts, ja procedūra tiktu ievērota. Otrkārt, būtisks pārkāpums ir pieļauts tādos gadījumos, kad būtiski pārkāptas sabiedrības tiesības piedalīties teritorijas plānošanas procesā. Treškārt, par būtisku pārkāpumu atzīstami arī citi teritorijas plānošanas principu pārkāpumi *(sk. Satversmes tiesas 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2006- 38-03 14. punktu).*

Apstrīdētā detālplānojuma izstrādāšanas gaitā netika pietiekami izvērtēta nepieciešamība saglabāt bioloģisko daudzveidību, netika izvērtēts sabiedrības viedoklis par teritorijas attīstības risinājumu un arī konkrētā attīstības risinājuma nepieciešamība netika pamatota. Tādējādi nevar uzskatīt, ka Apstrīdētā detālplānojuma pieņemšana ir uz pienācīga izvērtējuma pamata balstīts lēmums. Proti, nevar gūt pārliecību par to, ka citos apstākļos izraudzītais detālplānojuma risinājums nebūtu mainījies.

Līdz ar to Jūrmalas dome, pieņemot Apstrīdēto detālplānojumu, būtiski pārkāpusi teritorijas plānošanas procedūru un tas neatbilst Satversmes 115. pantam.

13. Satversmes tiesa 2009. gada 24. marta spriedumā Lietā Nr. 2008-39-05 citastarp vērtēja Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 tiesiskumu. Spriedumā tiesa atzina, ka Saistošajos noteikumos Nr. 8 un Saistošajos noteikumos Nr. 19 plānotā (atļautā) izmantošana divdesmit piecām teritorijām noteikta, pieļaujot būtiskus normatīvo aktu pārkāpumus – nenodrošinot pienācīgu sabiedrības līdzdalību teritorijas plānošanas procesā *(sk. Satversmes tiesas 2009. gada 24. marta sprieduma lietā Nr. 2008-39-05 10. punktu*).

Neraugoties uz konstatētajiem pārkāpumiem, Satversmes tiesa atzina, ka pastāv iespēja uz sešpadsmit no Saistošajos noteikumos Nr. 8 ietvertajām divdesmit piecām teritorijām attiecināt tiesiskās paļāvības (stabilitātes) principu. Tiesiskās paļāvības princips tika attiecināts uz tām teritorijām, kuru izmantošana atbilstoši Saistošajos noteikumos Nr. 8 un Saistošajos noteikumos Nr. 19 paredzētajai plānotajai (atļautajai) izmantošanai jau ir uzsākta. Proti, Satversmes tiesa atzina, ka atbilstoši Ministra noteiktajiem kritērijiem uz teritorijām, kurās jau atrodas ēkas vai attiecībā uz kurām ir izsniegtas būvatļaujas un kurās uzsākta būvniecība, vai kurām ir izstrādāts un spēkā stājies detālplānojums, ir iespējams attiecināt tiesiskās paļāvības principu, kaut arī nevar uzskatīt, ka plānotās (atļautās) izmantošanas maiņa notikusi atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Satversmes tiesa spriedumā Lietā Nr. 2008-39-05 norādīja, ka Ministrs izvēlējies pamatotus kritērijus, jo Rīkojumā Nr. 2-02/299 minēto teritoriju īpašnieku un tiesisko valdītāju tiesību aizskārums, kas rodas, tad, ja Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 darbība attiecībā uz šīm teritorijām tiek apturēta, ir mazāks par sabiedrības ieguvumu tad, ja tiek nodrošināta tiesiskuma principa ievērošana. Izvērtējot sabiedrības ieguvumu, jāņem vērā iespējas attiecīgajā teritorijā atjaunot situāciju, kas atbilstu plānotai (atļautai) izmantošanai „dabas pamatnes teritorija". Ja teritorijā jau atrodas ēkas vai uzsākta būvniecība vai tai ir apstiprināts detālplānojums, šādas iespējas var būt mazākas. Savukārt tad, ja detālplānojuma izstrāde tikai uzsākta vai izsniegts plānošanas un arhitektūras uzdevums (vairākus gadus pēc Saistošo noteikumu Nr. 8 spēkā stāšanās), privātpersonu tiesību aizskārums objektīvi ir mazāks, bet iespējas attiecīgajā teritorijā atjaunot situāciju, kas atbilstu plānotai (atļautai) izmantošanai „dabas pamatnes teritorija", – lielākas nekā tad, ja detālplānojums jau apstiprināts un uzsākta būvniecība *(sk. Satversmes tiesas 2009. gada 24. marta sprieduma lietā Nr. 2008-39-05 12. punktu).*

Citastarp minētajā spriedumā Satversmes tiesa atzīmēja, ka, konstatējot būtiskus sabiedrības interešu aizskārumus, valsts institūcijām ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rīkoties un sabiedrībai nozīmīgu interešu pārkāpuma novēršanai būtu dodama prioritāte salīdzinājumā ar tiesiskās stabilitātes (paļāvības) principu *(sk. Satversmes tiesas 2009. gada 24. marta sprieduma lietā Nr. 2008-39-05 13.1. punktu).*

Šajā lietā Apstrīdētais detālplānojums ir atzīts par prettiesisku (*sk. šā sprieduma 12. punktu*). Proti, Apstrīdētais detālplānojums tika izstrādāts un pieņemts, pieļaujot būtiskus teritorijas plānošanas procesa pārkāpumus, un tāpēc apstrīdētās teritorijas īpašniekiem un tiesiskajiem valdītājiem tas nevar radīt tiesisko paļāvību. Līdz ar to Rīkojumā Nr.2-02/299 ietvertais pamatojums par Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19 neatbilstību augstāka juridiskā spēka tiesību normām ir attiecināms arī uz apstrīdēto teritoriju.

Satversmes tiesa spriedumā Lietā Nr. 2008-39-05, izvērtējot, vai sabiedrisko apspriešanu Saistošo noteikumu Nr. 19 izstrādes procesā var uzskatīt par notikušu

attiecībā uz Saistošajos noteikumos Nr. 8 minēto divdesmit piecu teritoriju plānotās (atļautās) izmantošanas maiņu, secināja, ka ieinteresētajai sabiedrībai netika sniegta pietiekama informācija un šā iemesla dēļ tai nebija iespējas izteikt savu viedokli par divdesmit piecu teritoriju plānotās (atļautās) izmantošanas maiņu (*sk. Satversmes tiesas 2009. gada 24. marta sprieduma lietā Nr. 2008-39-05 10. punktu*). Ieinteresētajai sabiedrībai nebija iespējas piedalīties lēmuma pieņemšanā par apstrīdētās teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas maiņu arī iepriekš, kad tika pieņemti Saistošie noteikumi Nr. 8.

Jūrmalas dome nav nodrošinājusi sabiedrības līdzdalību teritorijas plānošanas procesā, un tās lēmums mainīt teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu attiecībā uz apstrīdēto teritoriju pieņemts, pieļaujot būtisku sabiedrības interešu aizskārumu, proti, pārkāpjot Satversmes 1. pantā noteikto demokrātijas principu.

Līdz ar to Saistošie noteikumi Nr. 8 un Saistošie noteikumi Nr. 19, ciktāl tie attiecas uz apstrīdēto teritoriju, neatbilst Satversmes 1. pantam.

14. Konstatējot Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19, ciktāl tie attiecas uz apstrīdēto teritoriju, neatbilstību Satversmes 1. pantam, nav nepieciešams vērtēt arī to atbilstību Satversmes 115. pantam.

15. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 31. panta 11. punktu tiesai ir jānosaka brīdis, ar kuru apstrīdētā norma (akts), šajā lietā – Saistošie noteikumi Nr. 8, Saistošie noteikumi Nr. 19 daļā, kas attiecas uz apstrīdēto teritoriju, un Apstrīdētais detālplānojums – , zaudē spēku.

Satversmes tiesas likuma 32. panta trešā daļa noteic, ka tiesību norma (akts), kuru Satversmes tiesa atzinusi par neatbilstošu augstāka juridiskā spēka tiesību normai, uzskatāma par spēkā neesošu no Satversmes tiesas sprieduma publicēšanas dienas, ja Satversmes tiesa nav noteikusi citādi.

Attiecībā uz apstrīdēto teritoriju neviens no Jūrmalas pilsētas teritorijas plānošanas dokumentiem, ar kuriem izdarīti grozījumi teritorijas plānotajā (atļautajā) izmantošanā, nosakot šo teritoriju par apbūvējamu, nav pieņemts,

ievērojot normatīvos aktus, un līdz ar to tie visi pieņemti, pieļaujot būtiskus teritorijas plānošanas procesa pārkāpumus.

Satversmes tiesa jau iepriekš secinājusi, ka teritorijas plānojuma atzīšana par spēkā neesošu no tā spēkā stāšanās brīža ir nepieciešama, ņemot vērā teritorijas plānojuma kā normatīvā akta īpašo dabu, kā arī tāpēc, lai netiktu legalizētas pašvaldības iespējamās nepamatotās darbības, kas būtu balstītas uz šo plānojumu *(sk. Satversmes tiesas 2008. gada 17. janvāra sprieduma lietā Nr. 2007- 11-03 28. punktu).*

Līdz ar to, nosakot brīdi, ar kuru Saistošie noteikumi Nr. 8 un Saistošie noteikumi Nr.19, ciktāl tie attiecas uz apstrīdēto teritoriju, zaudē spēku, jāņem vērā viens no Teritorijas plānošanas likumā noteiktajiem principiem, proti, pēctecības princips, kas, pašvaldības teritorijas plānojumu ļauj atcelt, nodrošinot to, ka attiecīgajā teritorijā ir spēkā kāds cits teritorijas plānojums (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2006-38-03 14.1. punktu*).

Satversmes tiesas uzdevums ir iespēju robežās novērst plānojuma izstrādes procesā pieļautos pārkāpumus. Tas iespējams vienīgi atzīstot Jūrmalas pilsētas teritorijas plānošanas dokumentus, ciktāl tie attiecas uz apstrīdēto teritoriju, par spēkā neesošiem no to spēkā stāšanās brīža, jo šajā lietā uz Jūrmalas teritorijas plānojuma izstrādes un pieņemšanas procesa neatbilstību normatīvo aktu prasībām bija norādījusi teritorijas plānošanas procesu uzraugošā institūcija, kā arī Satversmes tiesa nolēmumos Lietā Nr. 2003-16-05 un Lietā Nr. 2008-39-05. Ņemot vērā iepriekš minēto, Saistošie noteikumi Nr. 8 un Saistošie noteikumi Nr. 19, ciktāl tie attiecas uz apstrīdēto teritoriju, un arī Apstrīdētais detālplānojums zaudē spēku ar to pieņemšanas brīdi.

Lai pēc Saistošo noteikumu Nr. 8 un Saistošo noteikumu Nr. 19, ciktāl tie attiecas uz apstrīdēto teritoriju, atzīšanas par spēku zaudējušiem nerastos jauni Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumi, Satversmes tiesai jālemj par apstrīdētās teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu. Proti, Satversmes tiesa sava sprieduma nolēmumu daļā var atzīt, ka juridisko spēku atgūst iepriekšējais plānojums, kas tika aizstāts ar teritorijas plānojumu, kuru Satversmes tiesa atzinusi par neatbilstošu

augstāka juridiskā spēka tiesību normām (*sk. Satversmes tiesas 2005. gada 16. decembra sprieduma lietā Nr. 2005-12-0103 25. punktu*). Līdz ar to attiecībā uz apstrīdēto teritoriju joprojām ir spēkā sākotnēji apstiprinātais Jūrmalas Attīstības plāns (ģenerālplāns) – Lēmums Nr. 893, kas noteic, ka apstrīdētās teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veids ir dabas pamatne.

Nolēmumu daļa

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 30. – 32. pantu, Satversmes tiesa

n o s p r i e d a:

1. Atzīt Jūrmalas pilsētas domes 2004. gada 28. aprīļa saistošos noteikumus Nr. 8 "Grozījumi Jūrmalas pilsētas Attīstības plānā (Ģenerālplānā)", ciktāl šie noteikumi attiecas uz teritoriju Dzintaros starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Piestātnes ielu un Krišjāņa Barona ielu, par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un spēkā neesošiem no to pieņemšanas brīža.

2. Atzīt Jūrmalas pilsētas domes 2007. gada 12. jūlija Saistošos noteikumus Nr. 19 "Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu", ciktāl šie noteikumi attiecas uz teritoriju Dzintaros starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Piestātnes ielu un Krišjāņa Barona ielu, par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un spēkā neesošiem no to pieņemšanas brīža.

3. Atzīt Jūrmalas pilsētas domes 2007. gada 30. augusta saistošos noteikumus Nr. 37 "Par detālplānojuma teritorijai Dzintaros starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Indras ielu un Krišjāņa Barona ielu projekta grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam un spēkā neesošiem no to pieņemšanas brīža.

4. Noteikt, ka uz teritoriju Jūrmalā, Dzintaros, starp Meža prospektu, Edinburgas prospektu, Piestātnes ielu un Krišjāņa Barona ielu ir spēkā Jūrmalas pilsētas domes 1995. gada 27. jūlija lēmumā Nr. 893 „Par Jūrmalas attīstības plānu (ģenerālplānu)” noteiktā teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana.

Spriedums ir galīgs un nepārsūdzams.

Spriedums stājas spēkā tā publicēšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs J. Jelāgins